

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Університет Григорія Сковороди в Переяславі
Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця
Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України
Запорізький національний університет

*Тенденції та перспективи розвитку
економіки ХХІ століття очима
молоді*

МАТЕРІАЛИ

**X Міжвузівської студентської наукової конференції
(15 травня 2026 року, ХНПУ імені Г. С. Сковороди)
(електронне видання)**

Харків – 2026

УДК 330:340

Науковий редактор: О. Мельникова

Т33

Редакційна колегія:

Ірина ДЕНИСЕНКО – доктор філософських наук, професор, декан факультету соціально-гуманітарних наук і соціальних технологій Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Оксана ГАМОВА – доктор економічних наук, професор, в.о. завідувача кафедри міжнародної економіки, природних ресурсів та економіки міжнародного туризму Запорізького національного університету;

Олена ГРЕЧАНИК – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту та економіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Тетяна ГУЦАН – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільно-економічних дисциплін і географії Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Валентина НЕСТЕРЕНКО – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва Харківського національного автомобільно-дорожнього університету;

Юлія ОЛІЙНИК – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та економіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

Вікторія СОЛЯР – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та економіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
(протокол № 5 від 20 травня 2026 р.)*

Т 33 Тенденції та перспективи розвитку економіки ХХІ століття очима молоді: мат-ли Х Міжвуз. студ. наук. конф. (15 травня 2026 р., м. Харків) / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; за ред. О. Мельникової [Електронне видання]. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2026. 310 с.

У збірнику представлено матеріали Х Міжвузівської студентської наукової конференції, присвяченої Дню науки в Україні. Дослідження учасників конференції розкривають актуальні проблеми економічної теорії та практики, висвітлюють їх правове забезпечення. Розглянуто питання розвитку сучасної національної економіки в умовах глобалізації, процеси управління фінансово-господарською діяльністю суб'єктів господарювання, досліджено менеджмент і маркетинг як важливі каталізатори розвитку інноваційної економіки. Значну увагу дослідники приділяють аналізу гострих проблем функціонування економіки України в умовах військової агресії з боку РФ та перспективи її повоєнного відновлення.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С.Сковороди, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 «ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ».....	9
Бондаренко Анна. РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	9
Булавін Сергій. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	13
Бурдун Яна, Бурма Вікторія. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ.....	17
Ваврик Олег. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА УКРАЇНИ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	20
Гендзілевська Марія. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНВЕСТУВАННЯ ТА МОЖЛИВОСТІ ЇХ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ МОЛОДДЮ.....	22
Даньшина Анна. DREAM ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ПУБЛІЧНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ.....	26
Демченко Микола. ОНЛАЙН-ТОРГІВЛЯ ЯК СКЛАДОВА ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	30
Козін Даниїл. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	32
Курченко Микита. МІЖНАРОДНА ФІНАНСОВА ДОПОМОГА УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ: ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ.....	36
Літвінов Євген. РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	39
Мізяк Марина. КРЕДИТНІ ПРОДУКТИ ДЛЯ МОЛОДІ: ПЕРЕВАГИ, РИЗИКИ ТА ПРАВИЛА БЕЗПЕЧНОГО КОРИСТУВАННЯ.....	42
Несвітайло Артём. КРИПТОВАЛЮТИ: МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАГРОЗИ ДЛЯ ПОЧАТКІВЦІВ.....	45
Осадчий Максим. ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ПІДПРИЄМНИЦТВА У ВОДНОМУ ТРАНСПОРТІ ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	48
Подзолкова Лілія. ВПЛИВ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....	51

Козін Даниїл
ХНЕУ ім. Семена Кузнеця
ННІ економіки і права
1 рік навчання, гр. 8.02.С1.230.25.1

Науковий керівник – д. екон. н., проф., професор кафедри економіки підприємства та організації бізнесу Баранова В.В.

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ЦИФРОВІЗАЦІЇ

В сучасних умовах управління підприємства працюють у досить складних і нестабільних умовах. Це зумовлено як глобальними економічними процесами, так і внутрішніми викликами, серед яких воєнний стан, інфляція, порушення логістичних ланцюгів та загальна невизначеність на ринку. У таких умовах особливого значення набуває економічна безпека підприємства. Її можна розглядати як здатність бізнесу зберігати стабільність, контролювати власні ресурси та функціонувати навіть тоді, коли зовнішнє середовище швидко змінюється. Фактично це система, яка допомагає підприємству не лише реагувати на загрози, а й заздалегідь їх передбачати.

Економічна безпека також пов'язана із забезпеченням сталого розвитку підприємства. Вона дозволяє підтримувати баланс між виробництвом, фінансовими ресурсами та потребами ринку. У наукових дослідженнях наголошується, що в кризових ситуаціях особливо важливими стають антикризове управління та аналіз фінансового стану підприємства. Такі інструменти дозволяють своєчасно виявляти проблеми та зменшувати ризик їх переходу у критичні ситуації. Загалом ефективність діяльності підприємства значною мірою залежить від того, наскільки швидко воно реагує на зміни зовнішнього середовища [1].

На практиці вдала підготовка підприємством економічної безпеки проявляється через те, наскільки ефективно воно контролює свої ресурси, фінансові потоки, інформацію та управлінські процеси. Якщо хоча б один із цих

елементів працює нестабільно, у системі з'являються слабкі місця, які з часом можуть перерости у серйозні ризики. Саме тому економічну безпеку не можна розглядати як окрему функцію - вона охоплює всю діяльність підприємства.

Впровадження ризик-орієнтованого управління є дуже важливою складовою яка допомагає будувати економічну безпеку. Підприємство системно визначає основні ризики - фінансові, операційні та ринкові. Оцінює їх ймовірність та можливі наслідки, а також формує заходи реагування. На практиці це означає, що підприємство не просто реагує на проблеми, коли вони вже виникли, а намагається передбачити їх заздалегідь. Наприклад, може проводитися регулярний аналіз ліквідності, контроль грошових потоків та моделювання різних сценаріїв розвитку подій: від стабільного до кризового. Такий підхід дозволяє краще підготуватися до можливих змін у зовнішньому середовищі.

Побудова системи постійного моніторингу діяльності підприємства. Використання ключових показників ефективності, які дозволяють своєчасно виявляти відхилення в роботі та потенційні загрози. Наприклад, такими сигналами можуть бути зниження рентабельності, зростання дебіторської заборгованості або падіння обсягів продажів. Якщо ці показники відстежуються регулярно, керівництво може швидше реагувати на зміни та приймати більш обґрунтовані рішення. Важливо, щоб моніторинг був не формальним, а реально використовувався в управлінні, адже саме своєчасна реакція дозволяє запобігти погіршенню фінансового стану підприємства [2].

При постійних змінах навколишнього середовища підприємство потрібно постійно адаптуватися до змін. Наразі бізнес повинен бути готовим швидко реагувати на зміни зовнішнього середовища, адже ринок, постачання та фінансові умови можуть змінюватися дуже стрімко. На практиці це означає, що підприємство має вміти оперативно коригувати свої управлінські рішення: переглядати бюджети, оптимізувати витрати, змінювати постачальників або навіть адаптувати бізнес-модель. Наприклад, якщо виникають проблеми з

логістикою, підприємство повинно мати альтернативні канали постачання, щоб не зупиняти виробничий процес і не втрачати клієнтів.

Важливим є також те, що адаптивність не виникає сама по собі - вона формується через гнучку систему управління, швидкий обмін інформацією між підрозділами та готовність керівництва приймати нестандартні рішення. Чим швидше підприємство реагує на зміни, тим менше воно зазнає втрат і тим вищою є його економічна стійкість.

Цифровізація також допомагає забезпечити економічну безпеку підприємства. Сьогодні цифрові технології стають одним із ключових інструментів управління, оскільки дозволяють більш системно контролювати всі бізнес-процеси та швидше приймати рішення.

Передусім важливим є впровадження інтегрованих інформаційних систем управління, а саме об'єднання фінансового обліку, складу, виробництва та продажів в єдину цифрову платформу. Це дозволяє уникнути ситуацій, коли різні підрозділи працюють із різними даними, що часто призводить до помилок або втрати контролю.

Ще одним важливим напрямом є використання аналітичних інструментів для підтримки управлінських рішень. Замість інтуїтивного підходу підприємство починає спиратися на конкретні показники - фінансові результати, структуру витрат, рівень прибутковості та інші ключові метрики. Це дає можливість краще оцінювати поточний стан підприємства та прогнозувати можливі ризики, наприклад зниження платоспроможності або неефективність окремих напрямів діяльності [3].

Автоматизація контролю фінансових потоків. Завдяки цифровим системам підприємство може в режимі реального часу відстежувати надходження та витрати коштів, контролювати виконання бюджету та швидко виявляти відхилення. Це зменшує ризик касових розривів і підвищує фінансову дисципліну.

Окремо слід відзначити системи постійного моніторингу показників діяльності. Такі інструменти дозволяють автоматично фіксувати відхилення —

наприклад, зростання заборгованості, падіння продажів або перевищення витрат — і сигналізувати про можливі проблеми на ранньому етапі. Це дає можливість реагувати ще до того, як ситуація стане критичною.

Водночас слід враховувати, що цифровізація створює не тільки переваги, але й нові ризики. Підприємства стають більш залежними від інформаційних систем, а також більш вразливими до кіберзагроз і втрати даних. За даними IBM Cost of a Data Breach 2025, середня вартість витоку даних для підприємства у світі перевищила 4,8 млн доларів, а найбільші збитки пов'язані із простоем бізнес-процесів та втратою клієнтської довіри. Тому поряд із впровадженням цифрових інструментів необхідно приділяти увагу інформаційній безпеці: захисту доступу, резервному копіюванню та контролю даних.

Список використаних джерел:

1. Одношевна О. О., Міньковська А. В., Саванчук Т. М. Антикризове управління як елемент удосконалення системи економічної безпеки в сучасних умовах. – 2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-9>
2. Губарик О. Обліково-аналітичне забезпечення діагностики функціонування підприємства та удосконалення системи економічної безпеки на основі покращення фінансового стану //Економіка та суспільство. – 2021. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-32-26>
3. Белоусова І. А., Сугак Т. О. Пріоритетні напрямки удосконалення інформаційно-аналітичного забезпечення фінансової складової системи економічної безпеки підприємств //Вчені записки Університету «КРОК». – 2019. – №. 2 (54). – С. 199-204. DOI: <https://snku.krok.edu.ua/index.php/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/194/224>

Наукове видання

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ
XXI СТОЛІТТЯ ОЧИМА МОЛОДІ***

МАТЕРІАЛИ

X Міжвузівської студентської наукової конференції

(15 травня 2026 року, м. Харків)

(електронне видання)

Відповідальний за випуск: О. В. Мельникова

Комп'ютерна верстка: О. В. Мельникова

Коректор: О. Є. Гречаник

Тези друкуються в авторській редакції.

Видання українською мовою

*Відповідальність за зміст і дотримання вимог академічної доброчесності
несуть автори та їх наукові керівники*

Ум. друк. арк. 14,5. Електронне видання

Харківський національний педагогічний
університет імені Г. С. Сковороди

Україна, 61 002, м. Харків, вул. Алчевських, 29